

XXXIX Міжнародна конференція Круглого столу архівів

Членам Міжнародної Ради архівів

Шановні колеги,

У додатку Ви знайдете резолюції, прийняті на Щорічних загальних зборах XXXIX Міжнародної конференції Круглого столу архівів, що проходила на Кюрасао 24 листопада, та прес-реліз конференції. Ці рішення є спільною розробкою усіх членів СІТРА, які брали участь у дискусійних групах, і я дуже вдячний учасникам за виявлений ентузіазм. Тепер я прошу не лише членів СІТРА, а й усіх членів МРА допомогти у втіленні цих рішень.

Буду вдячний, якщо ви звернете особливу увагу всіх установ, яких це стосується, на виконання загальних рішень, а саме: відповідальне міністерство чи вищий орган вашої установи, представників вашої національної комісії у ЮНЕСКО, та Раду і учасників програми *Інформація для всіх* та *Пам'ять світу*. Бюро СІТРА, зі свого боку, буде намагатися забезпечити виконання резолюцій. Нам необхідна ваша допомога для подальших дій та починань.

Дуже прошу поінформувати мене стосовно ваших успіхів у реалізації цих рішень у вашій країні, щоб ми змогли представити першу повну оцінку їх застосування на наступному засіданні СІТРА в Квебеку 2007 року. Для покращення роботи Бюро СІТРА прошу призначити особу, яка буде відповідати за подальшу діяльність. Надішліть її ім'я та контактну інформацію Перріне Канаваджіо, секретарю СІТРА, до 15 січня 2007 року. (факс: +33 01 42 72 20 65, e-mail: canavaggio@ica.org).

Будь-ласка, знайдіть у додатках форму оцінки конференції СІТРА 2006. Прохання до усіх учасників СІТРА, які ще не заповнили форми, надіслати їх до Секретаріату МРА в Парижі за електронною адресою: ica@ica.org. Дозвольте нагадати, що ваші коментарі дуже важливі при плануванні майбутніх конференцій СІТРА.

Дякую за співробітництво.

З найкращими побажаннями,

Міцуокі Сікучі,
Віце-президент СІТРА

Переклад Олени Лісняк

Спільна пам'ять через глобалізацію

XXXIX Міжнародна конференція Круглого столу архівів
Кюрасао, Антільські острови (Нідерланди), 21–23 листопада 2006 року

Прес-реліз

“Жодна людина не є самодостатнім островом; кожен є частиною континенту, складовою цілого”. Ця фраза Джона Донна, англійського поета XVII століття, процитована паном Шрідатом Рамфалом, колишнім Генеральним секретарем Британської Співдружності, в його вступній промові на XXXIX Міжнародній конференції Круглого столу архівів (CITRA), була особливо значимою цього року через місце проведення та тему конференції: до Кюрасао, Антильського острова (Нідерланди) на якому уживається багато культур, з'їхалося понад 200 учасників з 77 країн, членів CITRA та CARBICA (Карибського відділення МРА), аби зустрітися і обмінятися своїми думками на актуальну тему *“Спільна пам'ять через глобалізацію”*.

Однією з головних цілей конференції було визначення стратегій та проектів для отримання максимальної користі від можливостей, що їх надає глобалізація.

Доповіді на пленарних засіданнях було сфокусовано на трьох темах: міграції, рабстві та деколонізації. Ці теми обрано через їх безпосередній вплив на Карибський регіон та через те, що більшість країн також має досвід у цих питаннях, активний чи пасивний. Усі три явища залишили слід в архівах, і їх історію не можна написати об'єктивно, не враховуючи багаточисленних джерел – національних та міжнародних, суспільних та особистих.

Кожному пленарному засіданню передувало загальне відображення ситуації щодо кожного явища; наводилися приклади успішної співпраці: архівні довідники (наприклад, *“Французький путівник джерел з історії рабства”*), програми, що надають доступ до джерел та ресурсів (наприклад, *“Світ Атлантики та Голандії, AWAD”*), чи таких, що розвинулися між латиноамериканськими країнами та націями португаломовної Африки (*“Визволення, зустріч...”*). Успіх цих починань свідчить про те, що інтереси національних архівів виходять далеко за межі державних кордонів та що розумне використання нових технологій може допомогти подолати нерівність та заповнити прогалини.

Новий формат конференції, базований на роботі послідовних пленарних засідань та приблизно 15 паралельних дискусійних груп, дозволив учасникам вперше продовжити їх роздуми, довільно розділившись на групи

за темами, які вони вважають важливими, та пропонувати проекти резолюцій і співробітництва.

Дві з тринадцяти резолюцій, прийнятих наприкінці конференції, мають відношення до ролі архівістів у збереженні пам'яті; вони підкреслюють важливість використання послуг професіоналів у часи постійного збільшення проектів *спільної пам'яті* та захищають цих професіоналів від тиску, якого вони можуть зазнавати.

Ще дві резолюції – це звернення до ЮНЕСКО щодо поширення проекту “*Торгівля рабами*” на всі зацікавлені країни та заохочення до інтеграції архівної спадщини, що має відношення до кількох країн, оскільки існують країни, які мали колись колонії, та країни, які були колись колоніями. План багатосторонньої співпраці запропоновано для полегшення доступу до їхніх архівів, і зацікавлені організації та держави запрошуються підтримати його.

Сподіваємося, що динаміка, що утворилася на Кюрасао, не зникне, і ці резолюції буде швидко втілено в життя. Обнадійливим є те, що Аллен Вайнштайн, архівіст Сполучених Штатів, вже проголосив свою особисту підтримку проектів, які сприятимуть об'єднанню джерел.

У той час, як у нашому суспільстві і досі точаться напружені дебати щодо цих, завжди болючих, періодів нашого спільного минулого, учасники довели, що можна розглядати ці питання безпристрасно та професійно. Рішенням поєднати свої зусилля поставити архіви на службу сучасникам вони продемонстрували своє бажання поглиблювати історичні знання та сприяти культурі обміну.

Більш детальну інформацію ви можете знайти на веб-сайті МРА (www.ica.org) або сконтактувавшись з наступними особами:

Перін Канаваджіо, Секретар CITRA
Email: canavaggio@ica.org

Нолда Рьомер Кенепа, Генеральний директор Національного (Державного) архіву Антильських островів (Нідерланди)
Email: norm@cura.net

Міцуокі Кікучі, Віце-Президент CITRA
Email: yumiohara@archives.go.jp

Переклад Олени Лісник

**Резолюції Щорічних загальних зборів
Міжнародної Ради архівів
Кюрасао, 24 листопада 2006 року**

Загальні резолюції

1. Резолюція щодо захисту архівістів

Враховуючи виключну роль архівістів у збиранні та розповсюдженні усього, що уможливорює документування та розвиток історії та спільної пам'яті,

Враховуючи, що відтворення історії і спільної пам'яті потребує використання багатьох різних джерел,

Усвідомлюючи, що спеціалісти архівної галузі інколи стають суб'єктами політичного та економічного тиску, який змушує поступитися етичними принципами,

Просимо переглянути кодекс етики МРА як базовий посібник для архівістів,

Шукаємо нових стратегічних інструментів, які одночасно сприятимуть популяризації ролі архівістів та захищатимуть їх від політичного та економічного тиску,

Звертаємося до ООН та інших організацій для підтримки впровадження кодексу етики та нових стратегічних заходів.

2. Резолюція щодо ролі архівістів у збереженні пам'яті

Беручи до уваги особливі навички та досвід архівістів, пов'язаний з процесом збереження документів, завдяки яким людство накопичує свою пам'ять,

Зважаючи на їхню роль у діловодстві та в таких сферах, як експертиза, комплектування, зберігання та доступ до архівів, коли вони виступають гарантами цілісності архівів,

Усвідомлюючи важливу роль архівів у збереженні пам'яті, а також зважаючи на фрагментаризацію архівів, спричинену появою численних не архівних установ, що зосереджуються на специфічних документах,

Вимагаємо, аби держави створювали або підтримували справжні професійні архівні служби.

3. Резолюція щодо захисту архівної спадщини у разі збройного конфлікту

Дуже занепокоєні грабіжництвом та руйнуваннями під час останніх конфліктів,

Рекомендуємо аби:

- Уряди, які досі не ратифікували Конвенцію про захист культурних цінностей прийняту у Гаазі в 1954 р., та її Другий протокол 1999 р., зробили це якнайшвидше;
- Члени МРА заснували у своїх країнах національні комітети *Блакитних щитів* для захисту культурного надбання у разі збройного конфлікту чи стихійного лиха, якщо такого комітету досі немає.

4. Резолюція щодо проекту ЮНЕСКО “Архіви работоргівлі”

Просити ЮНЕСКО

- Продовжити надання підтримки країнам, що брали участь у першому етапі проекту,
- Поширити проект на зацікавлені країни, враховуючи загальну систему рабства,
- Налагодити координацію вже існуючої мережі,
- Сприяти проектам щодо оцифрування, ініційовані країнами-учасниками;

Підтримати країни-учасниці

- Розпочати програми з описування архівів, що стосуються торгівлі рабами,
- Сприяти співпраці між ними в усіх сферах,
- Активно продовжувати проект;

Просити МРА

- Вивчити можливості для мобілізації ресурсів країн-учасниць для підтримки проектів,
- Заохотити колишні колоніальні держави вжити усіх заходів щодо збереження документів колоній,
- Сприяти більш тісній співпраці між регіональними відділенням щодо обміну ресурсами та досвідом.

5. Резолюція щодо архівів колонізації та щодо обміну архівною спадщиною, спільною для декількох країн

Враховуючи, що концепцію архівів колонізованих країн необхідно наблизити до концепції переміщених архівів,

Усвідомлюючи складність виконання міжнародних рекомендацій стосовно переміщених архівів та самої проблеми,

Визнаючи роботу, виконану дев'ятьма країнами Французької Західної Африки та Карибського басейну щодо об'єднання їх архівної спадщини, та пам'ятаючи, що інші країни світу мають подібні потреби в обміні документами їхньої спільної спадщини,

Пропонуємо план багатостороннього співробітництва, який має на меті

- Встановити обмін інформацією щодо джерел, що засвідчують феномен колонізації та деколонізації,
- Забезпечити необхідним обладнанням, тренінгом та ресурсами,
- Покращити доступ до архівів, що зберігаються за межами зацікавлених країн, шляхом надання детальних довідників та обміну копіями документів;

Просимо ЮНЕСКО, організації та зацікавлені держави фінансово підтримати цей план та всі проекти, спрямовані на полегшення доступу до документів, що стосуються спільної пам'яті країн із схожим минулим.

7. Резолюція щодо міжнародних джерел

Беручи до уваги, що держави та окремі суспільства є пов'язаними між собою, і це підтверджується фактом збереження архівними установами документів, що стосуються інших спільнот,

Пропонуємо всім архівним установам:

- Визнати, що існують моральні зобов'язання щодо подолання фінансової скрути, яка перешкоджає обміну інформацією та доступу до архівів, і, як наслідок, – разом працювати над отриманням необхідних коштів;
- Покращити доступ до цих документів шляхом:
 - опрацювання довідника на кшталт путівника ЮНЕСКО/МРА щодо архівів міжнародних організацій;
 - надання доступу до цих міжнародних документів;
 - співпраці з архівними установами щодо надання копій цих документів;

Запрошуємо ЮНЕСКО підтримати ці починання фінансово.

8. Резолюції щодо архівів слідчих, пенітенціарних та розвідувальних служб

Дуже занепокоєні небезпекою, що загрожує архівам слідчих, пенітенціарних та розвідувальних служб, та некоректним використанням цих документів,

Враховуючи надзвичайну важливість цих архівів як складової спільної пам'яті, як засіб визначення відповідальності, відновлення та пропаганди загальної справедливості, та як спосіб захисту особистих та суспільних прав,

Просимо МРА та ЮНЕСКО:

- Поновити дослідження 1995 року щодо архівів служб безпеки колишніх репресивних режимів
- Координувати на міжнародному рівні програму щодо виявлення, описування та обміну інформацією про архіви слідчих, пенітенціарних та розвідувальних служб.

9. Резолюція щодо усної традиції

Беручи до уваги важливість усної традиції для збереження пам'яті світу, і згідно Конвенції ЮНЕСКО щодо нематеріальної спадщини,

Наполягаємо на тому, щоб ЮНЕСКО підтримала програми із збирання, зберігання та надання доступу до усної спадщини.

Просимо МРА налагодити співпрацю з іншими подібними міжнародними організаціями в узгодженні стратегічного мислення у цій сфері та сприянні у застосуванні перевіреної практики.

Резолюції, адресовані до МРА

1. Резолюція щодо встановлення Міжнародного дня архівів

Розуміючи, що встановлення нових міжнародних днів є малоімовірним у системі ООН,

Рекомендуємо МРА

- встановити власний міжнародний день архівів, дата святкування якого буде змінюватися кожного року відповідно до міжнародного календаря;
- заохотити країни встановити свій національний День чи Тиждень архівів.

2. Резолюція щодо публікації архівних документів в режимі on-line

Враховуючи те, що програми, спрямовані на публікації архівних документів в режимі on-line, є основними засобами представлення документів світові,

Будучи переконаними, що обмін досвідом, набутий у ході реалізації цих програм, допомагає у вирішенні поточних проблем та поширенні найкращого досвіду їх вирішення

Пропонуємо МРА зробити широко відомими вже існуючі проекти та ті, що перебувають у стані розробки, та підтримувати розвиток моделей репрезентації та пошукових засобів, які полегшують доступ до архівів у режимі on-line, шляхом

- встановлення премії МРА для відзначення проектів, що сприяють загальнодоступності архівів у режимі on-line
- інформування членів МРА про пропозиції, представлені на конкурс;
- допомоги встановленню професійного діалогу на правові та технічні теми щодо презентації архівів у режимі on-line.

3. Резолюція щодо приватних архівів

Зазначаючи, що приватні та громадські архіви є суттєвим сегментом пам'яті людства, і тому ці архіви необхідно зберігати,

Просимо МРА поширювати для загалу інформацію про важливість і цінність усіх цих архівів.

4. Резолюція щодо аудіо та відео спадку

Беручи до уваги виклики, з якими зіштовхуються країни, що розвиваються, у збереженні аудіо- та відеоспадщини та будучи занепокоєними у зв'язку із збільшенням втрат цієї спадщини,

Закликаємо МРА налагодити співпрацю з відповідними партнерами для розвитку та впровадження раціонального інтегрованого підходу щодо збереження задля захисту світової аудіо- та відеоспадщини.

Слова подяки

Дякуємо пану Шрідату Рамфалю та Яну Вільсону за високий рівень їхніх доповідей, усім доповідачам та учасникам, чиї виступи сприяли професійним дискусіям.

Висловлюємо глибоку вдячність властям Антильських островів (Нідерланди), Директору Національного архіву Антильських островів (Нідерланди) і усім його співробітникам та добровольцям, за теплоту прийому, щедрість гостинності та бездоганну організацію зустрічі.

Переклад Олени Лісняк